

Застосування антикорупційного законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

**Основні аспекти
встановлення, запобігання і врегулювання
конфлікту інтересів у діяльності працівників
Міністерства молоді та спорту України.**

**Відповідальність
за порушення порядку запобігання та
врегулювання конфлікту інтересів**

Наталія ПАНАФЕДА

*Завідувач сектору з питань запобігання
та виявлення корупції*

Міністерство молоді та спорту України 2020

Поняття	Визначення
потенційний конфлікт інтересів	наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;
реальний конфлікт інтересів	суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;
приватний інтерес	будь-який майновий чи немайновий інтерес особи , у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;
пряме підпорядкування	відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням;
близькі особи	члени сім'ї суб'єкта, зазначеного у <u>частині першій</u> статті 3 цього Закону, а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта;

Закону України «Про державну службу України»

Стаття 8. Основні обов'язки державного службовця

1. Державний службовець зобов'язаний:

- 1) дотримуватися [Конституції](#) та законів України, діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;
- 2) дотримуватися принципів державної служби та правил етичної поведінки;
- 3) поважати гідність людини, не допускати порушення прав і свобод людини та громадянина;
- 4) з повагою ставитися до державних символів України;
- 5) обов'язково використовувати державну мову під час виконання своїх посадових обов'язків, не допускати дискримінацію державної мови і протидіяти можливим спробам її дискримінації;
- 6) забезпечувати в межах наданих повноважень ефективне виконання завдань і функцій державних органів;
- 7) сумлінно і професійно виконувати свої посадові обов'язки та умови контракту про проходження державної служби (у разі укладення);

{Пункт 7 частини першої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 117-IX від 19.09.2019](#)}

8) виконувати рішення державних органів, накази (розпорядження), доручення керівників, надані на підставі та у межах повноважень, передбачених [Конституцією](#) та законами України;

9) додержуватися вимог законодавства у сфері запобігання і протидії корупції;

10) запобігати виникненню реального, потенційного конфлікту інтересів під час проходження державної служби;

Стаття 28. Закону України «Про запобігання корупції»

Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

1. Особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані:

- 1) **вживати заходів щодо недопущення** виникнення реального, потенційного **конфлікту інтересів**;
- 2) **повідомляти** не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися **про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів** безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі - Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно;
- 3) **не вчиняти дій та не приймати рішень** в умовах реального конфлікту інтересів;
- 4) **вжити заходів щодо врегулювання** реального чи потенційного **конфлікту інтересів**.

**Наявність приватного
інтересу**

Такі суперечності
можуть вплинути на
об'єктивність і
неупередженість
прийняття рішення,
або вчинення дій

**Потенційний
конфлікт
інтересів**

**Суперечність між
приватним
інтересом і
службовими
повноваженнями**

**Такі дії здійснюються і
рішення приймаються під
час виконання службових
повноважень**

**Наявність приватного
інтересу**

Такі суперечності
впливають на
об'єктивність і
неупередженість
прийняття рішення,
або вчинення дій

**Реальний
конфлікт
інтересів**

**Суперечність між
приватним
інтересом і
службовими
повноваженнями**

**Такі дії здійснюються і
рішення приймаються під
час виконання службових
повноважень**

Потенційний та реальний конфлікт інтересів: схожість та відмінність

Ознаки	Потенційний конфлікт інтересів	Реальний конфлікт інтересів
Суб'єкт	Особа, яка виконує свої службові чи представницькі повноваження	
Наявність приватного інтересу	В особи наявний приватний інтерес	
Об'єкт впливу	Об'єктивність чи неупередженість - щодо прийняття особою рішення або вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень	
Наслідки	Приватний інтерес особи може вплинути на вказаний об'єкт (може існувати суперечність між приватним інтересом особи та її повноваженнями)	Приватний інтерес особи вплинув (впливає) на вказаний об'єкт (існує суперечність між приватним інтересом особи та її повноваженнями)

Приватний інтерес

***Будь-який немайновий інтерес особи:
може виникати у зв'язку з:***

- минулим чи теперішнім громадянством;
- земляцтвом;
- національністю;
- мовою;
- віросповіданням;
- інвалідністю;
- соціальним походженням;
- цивільними зобов'язаннями;
- фінансовими зобов'язаннями тощо.

***Будь-який немайновий
інтерес особи може
ґрунтуватися на:***

- корисливому;
- кар'єристському;
- амбіційному;
- егоїстичному;
- та інших мотивах

Конфлікт інтересів

(реальний/потенційний)

Може виникати при виконанні службових повноважень:

- прийняття управлінських рішень,
- здійснення дискреційних повноважень,
- розгляд звернень, з
- здійснення закупівель,
- призначення премії,
- надання доручення документів для розгляду тощо

Одночасне усвідомлення державним службовцем приватного та суспільного (загального) інтересів не обов'язково спричиняє конфлікт між ними.

Увага! **Приватний інтерес** полягає в отриманні певних благ для себе чи близьких осіб, **суспільний або загальний** — у здійсненні службових функцій у межах закону, чесно, об'єктивно, неупереджено тощо.

Якщо приватний інтерес поширюється на сферу, не пов'язану з реалізацією службових повноважень, жодних проблем чи шкоди для суспільного інтересу не виникає.

Однак, приватний інтерес публічного службовця **може виявитися й дотичним** до його службових повноважень. Це створює ситуацію, коли службовець має можливість задовольняти приватний інтерес, використовуючи або не використовуючи надані йому владні повноваження.

**Наявність
інтересу, що може
вплинути
(потенційний
конфлікт)**

**Виникнення
обставин, що
зумовлюють
необхідність
прийняття рішення
або вчинення дій
(початок прийняття
рішення)**

**Прийняття
рішення або
вчинення дій в
умовах реального
конфлікту**

**Не утворює склад
ст. 172-7 КУпАП,
а є дисциплінарним
порушенням**

**Утворює склад
ч.1 ст. 172-7 КУпАП**

**Утворює склад
ч.2 ст. 172-7 КУпАП**

Наслідки недотримання вимог Закону

Моральна
(етична)
відповідальність

1. Репутаційні ризики державного службовця та відомства в цілому
2. Сумніви в об'єктивності прийнятих державним службовцем рішень в процесі виконання службових повноважень

Юридична
відповідальність

1. Цивільно-правова відповідальність
2. Дисциплінарна відповідальність
3. Адміністративна відповідальність
4. Кримінальна відповідальність

ТЕСТ на самостійне встановлення працівником наявності потенційного або реального КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

1

Щодо встановлення приватного інтересу :

Чи стосується прийняття рішення або вчинення дій при здійсненні повноважень мене особисто або осіб, які пов'язані зі мною сімейними, дружніми, особистими, іншими позаслужбовими стосунками (спільним навчанням, роботою в одному колективі у минулому, заняттям за інтересами (хобі), членством у громадських організаціях тощо)?

Ні, прийняття рішення, вчинення дії не стосується мене та пов'язаних зі мною осіб, ніяким чином не зачіпає наші інтереси.

Відсутній приватний інтерес, тому прийняття рішення, вчинення дії в умовах конфлікту інтересів неможливе. Подальше проходження тесту недоцільне.

Може бути, прийняття рішення, вчинення дій стосується особи, з якою мене не пов'язують особисті та інші позаслужбові відносини, але вона має такі стосунки з близькою мені особою.

Ймовірний приватний інтерес за певних умов, тому можливе прийняття рішення, вчинення дії в умовах реального конфлікту інтересів. Слід відповісти на наступне запитання тесту.

Так, прийняття рішення, вчинення дій стосується мене особисто або осіб, які пов'язані зі мною сімейними, дружніми, особистими, іншими позаслужбовими стосунками.

Є приватний інтерес, тому прийняття рішення, вчинення дії буде здійснено в умовах реального конфлікту інтересів. Слід відповісти на наступне запитання тесту.

Рекомендація : Відповідаючи на це питання, особі слід виходити із положень закону або організаційно-розпорядчого документа (розподіл функціональних обов'язків, посадова інструкція, інші), індивідуального доручення, вказівки, в якому викладений обсяг повноважень державного службовця при здійсненні службової діяльності.

2

Щодо повноважень :

Чи відноситься прийняття рішення, вчинення дій, утримання від їх вчинення до моїх службових (посадових) повноважень?

2

Щодо повноважень

Чи відноситься прийняття рішення, вчинення дій, утримання від їх вчинення до моїх службових (посадових) повноважень?

Рекомендація: Відповідаючи на це питання, особі слід виходити із положень закону або організаційно-розпорядчого документа (розподіл функціональних обов'язків, посадова інструкція, інші), індивідуального доручення, вказівки, в якому викладений обсяг повноважень державного службовця при здійсненні діяльності.

Ні, навіть за умови взаємозамінності з іншим працівником

Прийняття рішення, вчинення дій не можливе на законних підставах. Подальше проходження тесту недоцільне.

Можливо, розгляд питання прийняття рішення, вчинення дій відноситься до повноважень особив якою у мене **взаємозамінність**

Фактичне виконання мною таких повноважень можливе в умовах потенційного або реального конфлікту інтересів. За таких умов слід відповісти на наступне запитання тесту.

Так, прийняття рішення, вчинення дій **відноситься** до моїх повноважень

Виконання повноважень буде здійснюватися в умовах потенційного або реального конфлікту інтересів. Слід відповісти на наступне запитання тесту.

3

Щодо визначення виду конфлікту інтересів

Чи може суперечність між приватним інтересом та інтересами служби вплинути на об'єктивність, неупередженість вчинення мною діяння, утримання від їх вчинення, прийняття рішення?